

Fakulta výtvarných umění Vysokého učení technického v Brně

akademický rok 2013/2014

**Vysokoškolská kvalifikační práce (ateliérová práce)
posudek oponenta**

Jméno a příjmení studenta: Matěj Řízek

Název práce: Galerie

poznámky k oponentskému posudku:

Právě předkládaný diplomní projekt v sobě obsahuje, stejně jako každý jiný, zkušenost šesti dosavadních let studia i předpoklad pro následující uměleckou dráhu. Zrcadlí osvojené umělecké strategie a odhodlanost posluchače řešit své práce do roztrhání těla. Bohužel, fáze rozpracovanosti diplomové práce měsíc před obhajobou o efektivně stráveném studiu příliš nevypovídá, doufáme tedy, že nás výsledná podoba přesvědčí o opaku.

Vyjděme z verbalního a písemného popisu a položme si otázky, které můžou vyústit v polemiku v průběhu obhajoby:

Ahoj, Dominiku

Tento text je ve zkratce tím co jsem poslal již minule.

Přez lehkou stavbu ze dřeva jsem se vrátil k trubkám.

Matěj se dostal obloukem k médiu, které zpracovával již dříve, možná ne náhodou u příležitosti jiné obhajoby, tenkrát ovšem bakalařské práce. Jsou jím nalezené skleněné trubky o průměru ..cm a 240 cm dlouhé. Role zvoleného materiálu by se měla stát jedním z hlavních klíčových bodů, jak pochopit výslednou instalaci. Polemizujeme nad tím, zda si koncepce instalace vyžádala tento materiál, či materiál byl tím, který nasměroval výsledný tvar nebo ještě víc, že instalace a materiál, který ji vytváří spolu nesouvisí. Nepochybujeme o tom, že by jeden nebo druhý směr byl obecně v umění "správnějším" nebo "hořším", polemika vzniká nad vědomím úmyslem - autorským směřováním samotného Matěje, upřímně jsme zcela nevysledovali, počáteční interest ani průběh hledání. Co je tedy tím nejpádňjším pro tuto práci, je to pouze vztah k trubkám, "unikátním, které už se nevyrábí" nebo je to téma prostoru - vytvoření místa, ke kterému se dostaneme později?

Zde je ještě vhodné upozornit na práci, která práci přímo předcházela, to je zmiňovaná "stavba ze dřeva", paralelní otázkou může být tedy jak a jestli se tyto práce nějak ovlivnily a proč (znovu) autor nezůstal u dřeva, které je mu bližší?

Nic v nich kolovat nebude. Použiji je jako stavební materiál. A proto, že jsou transparentní a prostor zasáhnou méně než kdybych stavěl například z překližky,

Toto konstatování by nás mělo ujistit o vhodnosti trubek, zároveň nás ale představa reálného objektu nepřivádí k pocitu odhmotnění a nenápadnosti a stavebnicovou povahu cítíme spíše jako limit.

nazvu práci Prostory jinde.

Název bývá obvykle tím co nás v případě nejasností přivede na správnou cestu jak práci rozečíst. Nedokážeme ovšem posoudit, jaký "prostor" instalace evokuje, či zda správně evokuje pouze archetyp prostoru. Stejně tak bez fyzického konfrontování neumíme posoudit, kde "jinde". Prostor a jeho možná Smithsoniané non-site nebo jiné místo je ještě zásadnějším bodem práce než otázka vhodnosti použití skleněných trubek. Matěj nás během rozhovoru ujišťoval o svém "nekonceptuálním" přístupu. S upřímnou radostí bychom poznamenali, že z našeho pohledu obecně neexistuje nekonceptní či neobsahové dílo a i přesto se nevylučuje naše očekávání na (pro Matěje jediné) dominantní vyznění prostorové a tvarové

kvality instalace, ty se lze v čase psaní tohoto textu ovšem pouze domýšlet. Instalci musíme vidět, projít, fyzicky zažít, utváří ji nejen ona samotná nýbrž i prostor kolem ní.

Proto, že se vyrábí spoje jen ve tvaru L,T,X, vždy nějaká strana bude chybět a to vnímám jako další stěžejní prvek. Na fotkách skic které jsem ti poslal je skleněná tabulka, přemýšlím, že by to byla vodní hladina jako plocha podobná těm co vznikají mezi trubkami jen trochu hmotnější. :)

Autor uvádí jako možný vizální předobraz dílo českého sochaře a sklaře Václava Cíglera. Pokud je to tak, upozornili bychom oproti Matějovu citátu na markantní rozdíl příkladu elegantních, mistrovských a sklářsky do detailu propracovaných spirituálních objektů s autorovou konstrukcí tyčí pospojovanými koleny.

Pokud by se ve vodě líhli komáři a štípali návštěvníky, měli by ze sochy i naprosto reálný pocit, asi i reálnější než je pohled na "prostory jinde":) Zatím si nejsem jist zda tam bude, ani jestli poblíž stavby položím křivý kořen jako kontrast mezi ideální geometrií stavby.

Matěj naznačuje okouzlení fenoménem "geometrie jako lidmi do světa dosazených tvarů" v kontrastu surreálně pokrouceným tvarem. Toto intuitivní nutkání považujeme za podnětné (!) avšak za předpokladu hlubšího a dlouhodobějšího zájmu autora. Nahodilost by se brzy proměnila v povrchní plytkost což jistě není tématem této diplomní práce.

Hlavně bych chtěl, aby moje diplomka byla pěkná na pohled, proto asi není úplně snadný o ni psát. Snad jsou moje tety pochopitelné a moje vize nejsou osobní sny které považuju za zbytečné sdělovat ostatním.

O zážitku z instalace, jako hlavním důkazu kvality, jsme se již zmiňovali a v očekávání připouštíme, že se to může stát tématem práce. Téma vytvoření prostoru - místa, prostorové situace je velice zajímavé a tvořivé. To hodnotíme jako největší klad (!) navzdory pochybnostem, zda jsme to s Matějem pochopili stejně. Matěj paralelně používá označení "stavba", což nás přivádí k příkladům děl, které by nás mohli přivést ke společnému jazyku. Jednoznačně je to pro nás vnitřní logika, ze které se odvíjí Stavby Stanislava Kolíbala. Napětí, které z jeho kreseb expanduje do sebe uzavřených prostorových tvarů. Téměř architekturou do které lze vstoupit, která prostor tvoří, přebírá jeho mimikry jsou pavilony Dana Grahama. Součástí instalace Matěje Řízka je slideshow diapoziivů, různých variant instalace. To z našeho pohledu nahlíží na vztah k objektu, kde je jeho tezise. Pokud samotná pozice diaprojektoru obhájí sama sebe (retro estetika samotné promítacky) může tento paralelní výstup vhodně upřesnit záměr a rozdíl od ryze formálních kompozic minulosti.

Děkuju za oponenturu, vím že nemáš mnoho času. Nikdo vhodnější než jsi ty mě nenapadl. Matěj

Přes veškerou snahu, náš pohled na Matějovu aktuální práci a zejména také jeho chronickou nedůslednost považujeme za nedostatečnou v pozici samostatného umelce. Jestliže absolutorium považujeme za garanci společnosti, že je ze školy vypuštěn ponaučený a dobře vybavený umelec měl by Matěj, pokud nás výsledná instalace na živo nepřesvědčí o opaku, vytvořit novou či důsledněji dotaženou diplomku. Fakt, že se Matěj po dvou letech od realizace bakalářské práce vrátil zpět k ní, alespoň po formální stránce, v nás vyvolává otázky, zda je to tím, že mu zbyly ve skladu, nebo neobjevil vhodnější médium? Nebo výběr skleněných trubek zdůvodní stejně jako výběr oponenta? Pro realizaci předkládané vize nepovažujeme tento materiál za ideální a důvod jeho použití je pro nás otázkou, stejně jako to, jaký vnímá Matěj rozdíl mezi bakalářskou a diplomovou prací po stránce obsahové. Matěje Řízka vnímáme jako zasněnou citlivou bytost, která tento svůj potenciál nevyužila při studiu naplno při studiu oboru, který tyto kvality vyžaduje. Na druhou stranu, jak už bylo zmíněno výše, naše hodnocení vychází z verbálního popisu instalace, která není definitivní. Tak jako může konečná realizace vizuální představy vycházející z popisu překonat nebo naopak nenaplnit naše očekávání, může navrhované hodnocení oscilovat mezi všemi stupni možné škály a zastavit se na jednom z nich až při shlednutí realizace.

Z dostupných zdrojů navrhujeme hodnocení D s výrazným připomenutím předešlé věty.

Dominik Lang a Oldřich Morys

Návrh hodnocení: D

Vypracoval(a): MgA Dominik Lang

Datum: 14. 5. 2014

Podpis: